

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Účetnictví konkrétní obchodní organizace zabývající se nákupem a prodejem zemědělské a komunální techniky

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Marie Oubrechtová

Autor:

Lenka Jankovská

České Budějovice

2010

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Lenka JANKOVSKÁ
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku
Název tématu: Účetnictví konkrétní obchodní organizace zabývající se nákupem a prodejem zemědělské a komunální techniky

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:
Vymezení obecných zásad účtování a následná ukázka způsobů a postupů na příkladu konkrétní účetní jednotky

Metodický postup(osnova):

1. Úvod
2. Teoretická část
  - metodika
  - postup účtování a oceňování při nákupu a prodeji
  - skladová a účetní evidence zboží
3. Praktická část
  - charakteristika účetní jednotky
  - postup účtování a oceňování při nákupu a prodeji v konkrétní účetní jednotce
  - skladová a účetní evidence zboží v konkrétní účetní jednotce
4. Závěr

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: 30 - 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

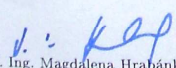
Seznam odborné literatury:

Podvojný účetnictví a účetní závěrka, Ryneš P., ANAG, 2008
Učebnice účetnictví pro střední školy a veřejnost I - III, Štohl P., Havlíč-
kův Brod, 2008
Abeceda účetních znalostí pro každého Kovanicová, D., Polygon, 2008
Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů
IAS/IFRS, Dvořáková, D., Computer Press, 2006
Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky
č. 500/2002 Sb. Vyhláška č. 500/2002 Sb

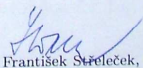
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Marie Oubrechtová
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: 6. března 2009

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2010

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Student ⁽¹⁾
370 05 České Budějovice

prof. Ing. František Stehlíček, CSc., Dr.h.c.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 6. března 2009

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Účetnictví konkrétní obchodní organizace zabývající se nákupem a prodejem zemědělské a komunální techniky“ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu literatury.

V Českých Budějovicích dne 27. 3. 2010

.....
Lenka Jankovská

Poděkování:

Touto cestou chci poděkovat vedoucí bakalářské práce, Ing. Marii Oubrechtové, za odborné rady, pomoc, ale i připomínky, při zpracování bakalářské práce. Současně děkuji vedení podniku Agrozet ČB, a. s., konkrétně Ing. Marii Půrové, a také ostatním pracovníkům za ochotu a poskytnutí podkladů a informací o podniku.

OBSAH

1 Úvod.....	10
2 Zásoby.....	11
2.1 Členění zásob.....	11
2.2 Oceňování zásob.....	12
2.2.1 Při pořízení.....	12
2.2.2 Při vyskladnění (tj. spotřebě).....	13
2.3 Účtování zásob.....	17
3 Zboží.....	20
3.1 Oceňování zboží.....	20
3.1.1 Při pořízení.....	20
3.1.2 Při vyskladnění (tj. spotřebě).....	21
3.2 Účtování zboží.....	21
3.2.1 Účtování nákupu zboží.....	21
3.2.2 Účtování prodeje zboží.....	22
4 Skladová evidence.....	25
5 Cíl a metodika práce.....	28
6 Charakteristika podniku – Agrozet České Budějovice, a. s.....	29
7 Praktická část.....	31
7.1 Porovnání oceňovacích metod.....	31
7.2 Skladová a účetní evidence.....	38
7.2.1 Nákup vs. prodej.....	38
7.2.2 Příjem vs. výdej.....	42
7.3 Vedení účetnictví pomocí programu.....	48
8 Závěr.....	50
9 Summary.....	52
10 Přehled použité literatury.....	53
11 Seznam tabulek a obrázků.....	55

1 Úvod

Tématem mé bakalářské práce je „Účetnictví konkrétní obchodní organizace zabývající se nákupem a prodejem zemědělské a komunální techniky“.

Zaměřuji se tedy na složku aktiv, kterou v tomto případě představují zásoby a konkrétně zboží. Zásoby, jako takové, jsou považovány za významnou část majetku, a to především pro výrobní a obchodní podniky. Laicky řečeno, zásoby nebo resp. zboží přináší podniku tržby z jeho prodeje, ale na druhé straně je třeba neustále kontrolovat výši zásob a být obzvláště bedlivý při volbě správné oceňovací metody.

Cílem práce je vymezit obecné zásady účtování zásob, a to především zboží, a poté porovnat se způsoby a postupy mnou vybrané organizace.

V teoretické části charakterizuji pojem zásoby, zboží, jejich možné způsoby oceňování při nákupu, prodeji, a závěrem skladovou a účetní evidenci zboží.

Praktická část je zaměřena na aplikaci oceňovacích metod zásob v konkrétním podniku, vyhodnocení výsledků a uvedení jednotlivých způsobů účtování.

K tomuto účelu jsem si vybrala podnik s několikaletou praxí v oboru zemědělství, jehož náplní v rámci hlavního předmětu činnosti je mimo jiné nákup a prodej zemědělské a komunální techniky. Rozhodla jsem se vytvořit příklad, na kterém bych zhodnotila vhodnou volbu oceňovací metody a na základě toho posoudila, zda používaná metoda účetní jednotky je opravdu ta nejvhodnější. Na konkrétních příkladech účtování zásob podniku sleduji, jak může vypadat analytická evidence rozvahových i výsledkových účtů, a dále se věnuji tomu, jak v praxi probíhá synchronizovaný proces mezi jednotlivými úseky, či odděleními, v mém případě mezi ekonomickým úsekem – účtárnou a skladem.

2 Zásoby

Zásoby patří do oběžného majetku, tzn. jedná se o takové složky majetku, u nichž dochází k jednorázové spotřebě nebo se z příslušné činnosti získávají a přeměňují v jiné majetkové složky.

Zásoby se zahrnují do nákladů v souladu s účetními postupy jednorázově, a to v okamžiku jejich spotřeby, prodeje, darování a v dalších případech, kdy dochází k jejich úbytku.

2.1 Členění zásob

V účtové osnově pro podnikatele je pro účtování zásob vyhrazena 1. účtová třída s tímto členěním do účtových skupin:

- **materiál – účtová skupina 11**

Do této účtové skupiny patří suroviny (základní materiál), pomocné a provozovací látky, náhradní díly, vratné obaly a další movité věci s dobou použitelnosti kratší než jeden rok bez ohledu na jejich výši ocenění (drobný hmotný majetek).

- **zásoby vytvořené vlastní činností – účtová skupina 12**

- a) nedokončená výroba
- b) polotovary vlastní výroby
- c) hotové výrobky
- d) zvířata

- **zboží – účtová skupina 13**

Zahrnují se sem movité věci, které účetní jednotka pořizuje za účelem dalšího prodeje.

Zásoby můžeme ale také dělit na nakupované (např. materiál, zboží, případně zvířata) a zásoby vytvořené vlastní činností (výrobky, polotovary, nedokončená výroba a zvířata).

2.2 Oceňování zásob

2.2.1 Při pořízení:

Podle zákona o účetnictví se zásoby oceňují těmito způsoby:

1. Pořizovací cenou – ocenění všech nakoupených zásob

Pořizovací cenou se rozumí cena, za kterou jsou zásoby skutečně pořízeny včetně nákladů souvisejících s jejich pořízením. Vedlejší pořizovací náklady zahrnují:

- a) přepravné externí (vyúčtované jinými účetními jednotkami)
- b) přepravné interní (vyúčtované jako vnitropodnikové přepravné)
- c) clo
- d) provize
- e) pojistné při přepravě
- f) náklady na zpracování materiálu (může být provedeno externě nebo jako vnitropodniková služba)

Pro účetní jednotky z výše uvedeného vyplývá, že náklady jako například přepravné, provize, pojistné, clo, nelze zahrnout do nákladů v momentu jejich vynaložení, ale až v momentu úbytku příslušné zásoby, k níž se věcně vztahují (tj. v okamžiku vynaložení se účtují na kalkulační účet *111 Pořízení materiálu*, resp. *131 Pořízení zboží*).

Podle Ing. Vladimíra Schiffera lze pořizovací cenu zásob v analytické evidenci rozdělit na cenu pořízení a náklady s pořízením související nebo na předem stanovenou cenu pořízení, odchylku od skutečné ceny pořízení a náklady související s pořízením. Při vyskladnění zásob se tyto náklady, popř. odchylky rozpouští způsobem závazně stanoveným účetní jednotkou.

Z vnitropodnikových služeb souvisejících s pořizováním zásob nákupem a se zpracováním zásob se do pořizovací ceny aktivuje pouze přepravné a vlastní náklady na zpracování materiálu, provedené vlastní činností. O tyto částky se tedy pak zvyšuje ocenění zásob na skladě. Cena materiálu na skladě se též zvyšuje o vyúčtovanou cenu

za zpracování materiálu dodavatelem. Obdobně zvyšuje ocenění náhradních dílů na skladě i jejich renovace prováděná dodavatelsky i ve vlastní režii.

2. Ve vlastních nákladech – u zásob, které jsou výsledkem vlastní činnosti

Vlastními náklady se rozumí přímé náklady spojené s výrobou (např. přímý materiál – spotřeba základního materiálu, přímé mzdy – mzdy výrobních dělníků za odpracovaný čas), popřípadě i část nepřímých nákladů, které se k činnosti vztahují. Přímé náklady jsou takové, které se vztahují k určitému druhu výrobku nebo službě a jsou na ně přímo zjistitelné, nepřímé náklady jsou pak společné více druhům výkonů a souvisí s obsluhou a řízením výroby (výrobní režie). Zjištěné celkové nepřímé náklady za určité období se potom rozvrhnou na jednotlivé druhy výkonů.

Za vlastní náklady se považují buď skutečné náklady nebo náklady předem stanovené podle předběžných kalkulací.

3. Reprodukční pořizovací cenou

Pokud nelze vlastní náklady zjistit, použije se **reprodukční pořizovací cena**, kterou si stanoví podle ustanovení zákona účetní jednotka sama. Jedná se o cenu, kterou bychom zaplatili, kdybychom získaný předmět kupovali v tom stavu, v jakém se nachází v době získání. Cena může být stanovena jak znaleckým posudkem, tak i odborným odhadem, pokud by náklady na posudek vypracovaný znalcem byly neúměrně vysoké. Zásoby pořízené bezplatně, nalezené (přebytky zásob), odpad a zbytkové produkty vrácené z výroby či jiné činnosti se ocení dle odborného odhadu jejich užitné hodnoty.

2.2.2 Při vyskladnění (tj. spotřebě):

Při nákupu materiálu dochází často k tomu, že ceny jednoho druhu materiálu jsou různé jak od různých dodavatelů, tak i od jednoho dodavatele v různé době dodání. Tím mohou vznikat různé komplikace, zejména při oceňování vydaného materiálu ze skladu.

Úbytek materiálu se uskutečňuje v pořizovacích cenách, ve kterých je materiál evidován na skladě. Tohoto způsobu lze použít jen tehdy, když je skutečně známo, ze kterého přírůstku zásob došlo k výdeji.

Proto české účetní standardy uvádějí tyto možnosti oceňování výdeje u zásob stejného druhu materiálu:

1. Ocenění v cenách zjištěných váženým aritmetickým průměrem

Vážený aritmetický průměr je nutné počítat nejméně jednou za měsíc. Z toho vyplývá, že lze zvolit dvě varianty ocenění vydaných zásob pomocí váženého aritmetického průměru. První varianta (vážený průměr proměnlivý) spočívá v tom, že po každém novém přírůstku určitého druhu materiálu se zjišťuje i nový průměr. Vypočítá se podle vzorce:

$$\text{vážený průměr proměnlivý} = \frac{\text{materiál na skladě v Kč} + \text{poslední přírůstek v Kč}}{\text{materiál na skladě v množství} + \text{poslední přír. v množství}}$$

Druhá varianta (vážený průměr periodický) spočívá v tom, že se průměr nezjišťuje po každém jednotlivém přírůstku materiálu, ale vypočítá se jediný průměr za určité období ne delší než 1 měsíc. Takto zjištěná pořizovací cena se použije pro ocenění vydaného materiálu v dalším období. Vypočítá se podle vzorce:

$$\text{vážený průměr periodický} = \frac{\text{materiál na skladě v Kč na počátku období} + \text{přír. za období v Kč}}{\text{množ. materiálu na skladě na poč. období} + \text{přír. v množ. za období}}$$

2. Ocenění podle zásady první do skladu, první ze skladu

(metoda FIFO, tj. First In, First Out – „první dovnitř, první ven“)

Výdaje se oceňují postupně od nejstarší zásoby k zásobě novější podle toho, jak se materiál postupně ze skladu odebírá. (Štohl, P., 2005)

Tato metoda má četné výhody, a to zejména v tom, že permanentně vylučuje nejstarší nákupy nebo jiné přírůstky materiálu, čímž aktualizuje jejich ceny, třebaže s časovým odstupem. Z daňového hlediska je metoda FIFO výhodná tehdy, pokud ceny zásob klesají, protože se spotřebovávají poslední dražší dodávky, tím se zvyšují náklady, snižuje výsledek hospodaření a posléze i základ daně.

Metoda **LIFO** (poslední cena pro ocenění přírůstku účtu zásob se použije jako první cena pro ocenění úbytku zásob) je výhodná při zvyšování cen nakupovaného materiálu, do spotřeby se zahrnují vyšší částky a na skladě zůstává nejstarší materiál oceněný nejnižší cenou. Způsob ocenění LIFO se podle českých účetních předpisů používat nesmí, a od 1. 1. 2005 ji nelze použít ani podle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS). Tuto metodu ocenění povolují pouze pravidla používaná v USA – US GAAP (Generally Accepted Accounting Principle).

Způsob oceňování váženým aritmetickým průměrem nebo FIFO je nutno aplikovat odděleně za jednotlivé analytické účty, tzn. nelze kombinovat použití váženého aritmetického průměru a FIFO v rámci jednoho analytického účtu. (Ryneš, P., 2008)

3. Pevná cena

ČÚS 015 – Zásoby nevylučuje ani ocenění zásob pomocí předem stanovené (skladové) ceny. Jak má být tato cena stanovena není žádným předpisem upraveno. Proto je nutno se řídit obecnými pravidly, podle kterých použité metody mají směřovat k co nejuvěrnějšímu zobrazení skutečnosti. Obvykle se při stanovení ceny vychází z předpokládaných pořizovacích cen nebo z cen známých v momentu stanovení skladových cen. Je tedy vhodné, aby v účetní jednotce byl, nejlépe vnitřním předpisem, upraven způsob změny výše této ceny během roku. Ke změně ocenění by mohlo dojít například tehdy, když se dosahované pořizovací ceny odchýlí od předem stanovených o několik procent. Protože způsob oceňování (v tomto případě předem stanovenou cenou) je metodou, ale použití jednotlivých konkrétních cen je pouze aplikací této metody, lze ceny během roku měnit, aniž by docházelo k rozporu s ustanovením Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 4, ods. 15.

Oceňovací odchylky (odchylky od skutečné pořizovací ceny zásob)

Pokud oceňujeme zásoby pevnou skladovou cenou, vznikají rozdíly mezi touto cenou a skutečně dosaženou pořizovací cenou. Tyto rozdíly nazývají ČÚS odchylkami od skutečné ceny pořízení zásob – v tomto případě užitý termín oceňovací odchylky. Takovéto odchylky (rozdíly) mohou za jistých okolností vznikat i při uplatnění ostatních způsobů oceňování. V bodě 3.3 ČÚS 015 – Zásoby je stanoveno, že při vyskladnění zásob se tyto náklady, popřípadě odchylky rozpouštějí způsobem závazně stanoveným účetní jednotkou.

Úbytek oceňovacích rozdílů (OR) lze vypočítat následujícím způsobem:

$$\text{průměr. \% OR (marže)} = \frac{PZ + \text{přírůstek OR}}{PZ + \text{přírůstek zboží v prodejní ceně}} * 100$$

$$\text{úbytek OR} = \text{úbytek zboží v prodejní ceně} * \text{průměr. \% OR} / 100$$

2.3 Účtování zásob

Účtování zásob v průběhu účetního období se provádí buď způsobem A nebo B. Pokud bereme v úvahu, že účetní jednotka používá způsob A, je dáno ČÚS č. 15 – Zásoby, že v průběhu účetního období se složky pořizovací ceny nakupovaných zásob účtují na účet *111 Pořízení materiálu* nebo *131 Pořízení zboží* se souvztažným zápisem na příslušných účtech zúčtovacích vztahů, případně na finančních účtech.

Vnitropodnikové služby, které souvisí s přepravou dodávek zásob se aktivují. Aktivace materiálu, služeb a zboží se účtuje na vrub příslušných účtů zásob souvztažně s příslušným účtem účtové skupiny *62 Aktivace*. Převzetí materiálu a zboží na sklad provádí účetní jednotka prostřednictvím účtů *112 Materiál na skladě* nebo *132 Zboží na skladě a v prodejnách*, a to na vrub těchto účtů.

Spotřeba materiálu a prodej zboží se účtují běžně na vrub příslušných účtů účtové skupiny *50 Spotřebované nákupy* a u prodeje materiálu na vrub účtu *542 Prodaný materiál* se souvztažným zápisem na příslušném účtu zásob.

Při účtování zásob způsobem B účetní jednotka účtuje v průběhu účetního období všechny složky pořizovací ceny nakupovaných zásob na vrub příslušných nákladových účtů (*501 Spotřeba materiálu*, *504 Prodané zboží*) se souvztažným zápisem na účtech zúčtovacích vztahů, popř. na finančních účtech. Při uzavírání účetních knih je nutné převést počáteční stavy (PS) účtů *112*, *132* na vrub účtů *501*, *504* a konečný stav (KS) zásob k poslednímu dni účetního období podle skladové evidence zaúčtovat na vrub účtů *112*, *132* a ve prospěch účtů *501*, *504*. I při účtování způsobem B má účetní jednotka povinnost při uzavírání účetních knih účtovat o nakoupených zásobách na cestě, popř. i o nevyfakturovaných dodávkách. Způsob B je vhodný pouze pro omezený okruh účetních jednotek s velmi jednoduchou činností. Lze ho také použít v těch účetních jednotkách, u kterých jsou náklady na spotřebu materiálu zanedbatelnou položkou. (Louša, F., 2007)

Ve své práci se věnuji účtování zásob způsobem A, proto je zbytek práce zaměřen na použití této metody.

Účty zásob je možné dále analyticky členit podle druhů či skupin zásob ve skladové evidenci (u zásob zboží v maloobchodní činnosti alespoň podle hmotně odpovědných osob či podle místa uložení). Analytické účty jednotlivých druhů či skupin zásob slouží k jejich identifikaci a obsahují zejména označení, datum pořízení, datum vyskladnění, ocenění a údaje o množství. (ČÚS pro podnikatele č. 15 – Zásoby)

Účetní případ	Způsob A		Způsob B	
	MD	Dal	MD	Dal
- pořízení zásob na fakturu	111 (131)	321	501 (504)	321
- zásoby převedeny na sklad	112 (132)	111 (131)	-	-
- výdej zásob ze skladu	501 (504)	112 (132)	-	-
Účtování na konci účetního období:				
- podle sklad. evidence k 31. 12. převod KS zásob na sklad	-	-	112 (132)	501 (504)
- převod PS zásob do spotřeby	-	-	501 (504)	112 (132)
- ztratné, norma přirozeného úbytku	501 (504)	112 (132)	-	-
- manko	549	112 (132)	549	112 (132)
- přebytek	112 (132)	648	112 (132)	648

V souvislosti s účtováním zásob se lze také setkat s těmito případy:

O zásobách daných ke zpracování jiné účetní jednotce, do konsignačních skladů či zapůjčených mimo účetní jednotku musí být účtováno na analytických účtech s uvedením druhu zásob, místa uložení a jejich ocenění. Konsignačním skladem se rozumí sklad u nevlastníka zboží (např. odběratele, obchodního zástupce nebo komisionáře) za účelem přiblížení zboží k zákazníkům. Do okamžiku odběru/zaplacení je zboží majetkem zřizovatele skladu, který nese riziko neprodejnosti zboží, pohybu cen, inflace atd. Zřizovatel konsignační sklad obvykle automaticky doplňuje a osoba, u níž je sklad umístěn z něj zboží odebírá v okamžiku potřeby. Po odběru zboží je zřizovateli konsignačního skladu zaslána konsignace, tzn. seznam odebraného zboží. Zřizovatel poté na základě konsignací odebrané zboží vyúčtovává a doplňuje.

Renovace náhradních dílů a úprava zásob prováděná ve vlastní režii se dle ČÚS č. 15 – Zásoby vyúčtuje jako aktivace (účet *621 Aktivace materiálu a zboží*) a náklady na renovaci a úpravu jsou složkou ocenění náhradních dílů a zásob na skladě.

Při inventarizaci se zjišťuje užitná hodnota zásob, která se porovnává s oceněním zásob v účetnictví. Skryté přírůstky hodnoty se nezaúčtovávají, kdežto úbytky hodnoty jsou předmětem analýzy, a pokud není snížení hodnoty definitivní, vytváří se opravná položka. Tvorba opravných položek se účtuje na vrub příslušného účtu účtové skupiny *55 Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky provozních nákladů* souvztažně s příslušnými účty účtové skupiny *19 Opravné položky k zásobám*. Snížení nebo rozpuštění opravných položek se účtuje na vrub příslušných účtů účtové skupiny *19* souvztažně ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny *55*.

Účetní jednotka může stanovit svým předpisem na příslušné účetní období normy přirozených úbytků zásob a také rozhodne o druzích materiálů účtovaných přímo do spotřeby, tj. bez zaúčtování na sklad, vždy však se zřetelem k tomu, že spotřeba materiálu vykázaná v účetní závěrce musí odpovídat skutečné spotřebě materiálu. Při uzavírání účetních knih se inventarizační rozdíly a ztráty v rámci norem přirozených úbytků zásob nakoupených od jiných subjektů zaúčtují na vrub příslušných účtů účtové skupiny *50 Spotřebované nákupy* - v rámci norem přirozených úbytků zásob, v případě manka na vrub příslušného účtu účtové skupiny *54 Jiné provozní náklady* a u přebytků zásob ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny *64 Jiné provozní výnosy*.

U zásob vlastní výroby se při uzavírání účetních knih inventarizační rozdíly a ztráty v rámci norem přirozených úbytků zásob účtují na vrub příslušných účtů účtové skupiny *61 Změny stavu zásob vlastní činnosti* - v rámci norem přirozených úbytků zásob, v případě manka na vrub příslušného účtu účtové skupiny *54 Jiné provozní náklady* a u přebytků zásob ve prospěch příslušných účtů účtové skupiny *61 Změny stavu zásob vlastní činnosti*.

3 Zboží

Zboží jsou movité věci koupené za účelem jejich dalšího prodeje. Zbožím mohou být také nemovitosti, ale pouze v případě, že jsou splněny následující podmínky:

- nemovitost je pořízována za účelem bezprostředního prodeje
- účetní jednotka má v předmětu činnosti nákup a prodej nemovitostí (realitní kanceláře)
- nemovitost není v době mezi nákupem a prodejem pronajímána a není prováděno technické zhodnocení (modernizace a rekonstrukce)

Příklady:

1. Podnikatel koupil počítač, který je určen k prodeji zákazníkovi.

Jedná se o zboží, neboť je to movitá věc nakoupená za účelem dalšího prodeje.

2. Podnikatel (výrobce nábytku) koupil budovu, kterou v případě zajímavé finanční nabídky chce prodat.

U podnikatele se nemůže jednat o zboží, neboť nemovitost není určena k bezprostřednímu prodeji a navíc nemá v předmětu činnosti nákup a prodej nemovitostí.

3.1 Oceňování zboží

Uvedené metody jsou podrobněji popsány v kapitole 2.2 Oceňování zásob.

3.1.1 Při pořízení:

1. **Pořizovací cena** – součástí pořizovací ceny zásob jsou také náklady související s jejich pořízením (např. doprava, pojistné atd.)
2. **Reprodukční pořizovací cena** – cena, za kterou by byly zásoby pořízeny v době, kdy se o nich účtuje (např. darované zásoby, přebytky zásob atd.)

3.1.2 Při vyskladnění (tj. spotřebě):

1. **Vážený aritmetický průměr** – je možné použít vážený aritmetický průměr proměnlivý nebo periodický
2. **Metodou FIFO** – „First In, First Out“, při této metodě jsou vyskladňované položky oceňovány cenou, která byla dosažena při pořízení nejstarší skladované zásoby
3. **Metodou LIFO** – „Last In, First Out“, tato metoda není v České republice povolena
4. **Pevná cena** – stanovení této ceny není žádným předpisem upraveno, obvykle se při stanovení ceny vychází z předpokládaných pořizovacích cen nebo z cen známých v momentu stanovení skladových cen

3.2 Účtování zboží

3.2.1 Účtování nákupu zboží

Nákup zboží se účtuje obdobně jako nákup materiálu, tzn. způsobem A nebo způsobem B. Při způsobu A se všechny složky pořizovací ceny zboží účtují prostřednictvím účtu *131 Pořízení zboží*. Převzetí zboží na sklad nebo do prodejny v pořizovací ceně se zachytí na účtu *132 Zboží na skladě a v prodejnách*. Při uzavírání účetních knih pak účet *131* nevykazuje zůstatek, který je převeden na vrub účtu *139 Zboží na cestě*, na kterém se účtuje vyúčtování (např. faktury) za dodané zboží, pokud je účetní jednotka ještě nepřevzala.

Níže je uveden příklad účtování pořízení zboží u plátce a neplátce DPH způsobem A:

Účtování u plátce DPH:

- 1) Nákup v tuzemsku:
  - a) za hotové - cena bez daně **131/211**
DPH **343/211**
  - b) na fakturu - cena bez daně **131/321**
DPH **343/321**
- 2) Vedlejší pořizovací výdaje:
  - a) dodavatelsky **131/321**
  - b) ve vlastní režii **131/622**
- 3) Nákup v zahraničí:
  - b) faktura od zahraničního dodavatele **131/321 AE**
  - c) clo (pouze u dovozu ze zemí mimo EU) **131/379**
  - d) DPH – povinnost přiznat daň **349/343**
nárok na odpočet daně **343/349**
- 4) Převzetí zboží na sklad **132/131**

Účtování u neplátce DPH:

Neplátce DPH by stejně jako u nákupu materiálu zahrnul daň do pořizovací ceny zásob zboží (nákup zboží lze tedy přímo účtovat na vrub účtu *132 Zboží na skladě a v prodejnách*).

3.2.2 Účtování prodeje zboží

Prodej zboží se zachycuje v účetnictví jako tržba, která se eviduje na výnosovém účtu *604 Tržby za zboží*.

K prodeji zboží dochází buď za hotové (souvztažný zápis je na účtu *211 Pokladna*) nebo na fakturu (souvztažný zápis na účtu *311 Odběratelé*).

Je-li účetní jednotka plátcem DPH, přidává k prodejní ceně ještě DPH (daň na výstupu), která se neúčtuje do tržeb, ale jako závazek vůči finančnímu úřadu na účtu *343 Daň z přidané hodnoty*.

Při prodeji zboží se musí zaúčtovat také úbytek prodaného zboží ve skladech nebo v prodejnách. Účtuje se na nákladový účet *504 Prodané zboží*, a to ve stejném ocenění, ve kterém se účtoval jeho nákup, tj. v pořizovacích cenách. Souvztažný zápis se provede ve prospěch účtu *132 Zboží na skladě a v prodejnách* (Štohl, P., 2004).

1) Tržby za prodané zboží:

a) v hotovosti - cena bez daně **211/604**

DPH **211/343**

b) na fakturu - cena bez daně **311/604**

DPH **311/343**

2) Úbytek prodaného zboží **504/132**

Souhrnný příklad na účtování zboží:

Soukromý podnikatel (plátce DPH) – obchodník s potravinami – nakoupil zboží na fakturu celkem za 105 000 Kč (cena bez daně 100 000 Kč, DPH 9 % = 9 000 Kč).

Prodejní cena nakoupeného zboží činí 140 000 Kč (včetně daně).

Ve sledovaném období prodal podnikatel zboží za 90 000 Kč (jedná se o částku včetně daně). Na začátku období nebyly na skladě žádné zásoby zboží.

(Pro účtování se při převzetí zboží na sklad použijí účty např. 132.1 Zboží na skladě a v prodejnách – PRODEJNÍ CENA a 132.2 Zboží na skladě a v prodejnách – OCEŇOVACÍ ROZDÍLY.)

Řešení:

Faktura přijatá za nákup zboží:

a) cena bez daně	100 000	131/321
b) DPH 9 %	9 000	343 /321
c) cena s daní	109 000	-----

Zboží převzato na prodejnu:

a) pořizovací cena	100 000	-----
b) prodejní cena	140 000	132.1 PC/131
c) oceňovací rozdíl	- 40 000	132.2 OR/131

Tržby v hotovosti za prodané zboží:

a) cena bez daně	82 566	211/604
b) DPH 9 %	7 434	211/343
c) cena s daní	90 000	-----

Úbytek prodaného zboží:

a) v prodejní ceně	90 000	504/132.1 PC
b) úbytek OR ^{*)}	- 25 713	504/132.2 OR

*) výpočet průměrného procenta OR = $(40\,000 / 140\,000) * 100 = 28,57\%$

úbytek OR = $(90\,000 * 28,57) / 100 = 25\,713\text{ Kč}$

4 Skladová evidence

Pohyb zboží, resp. zásob, by měl být veden na skladových kartách, přičemž každé jednotlivé položce zboží by měla odpovídat jedna samostatná skladní karta. Podniky někdy používají tzv. „skupinových karet“, kdy položky zboží s podobným charakterem sdružují do skupin – např. zboží typu „chléb“ a „rohlíky“ sdruží na jednu společnou kartu „pečivo“.

České účetní standardy dávají účetním jednotkám možnost volby mezi dvěma možnými způsoby účtování. Tyto způsoby jsou označeny jako způsob A a B. Podle způsobu A jsou prováděny souběžné zápisy ve skladové evidenci, tj. na skladových kartách a na účtech zásob v hlavní knize. Skladová evidence (někdy se též používá termín „vedení evidence zásob dle druhů“) musí být vedena jak v jednotkách množství, tak i v příslušném ocenění.

Při účtování dle způsobu B musí sice být též během roku vedena skladová evidence, ale v účetnictví se účtuje při nákupu přímo do nákladů. Na účtech zásob se pak účtuje pouze koncem účetního období při uzávěrce účetních knih. (Louša, F., 2007)

Přeskladnění

Převádění zásob z jednoho skladu do druhého se může zdát jako bezproblémové, ale není tomu tak vždy. Běžným účtováním přeskladnění způsobem $1x2/1x2$ je zvětšován obrát celopodnikového syntetického účtu zásob, což může mít pak vliv na výpočet obrátky.

Může se stát a při oceňování v průměrných cenách je to obvyklé, že ceny totožných skladových položek jsou v různých skladech různé. Při přeskladnění je nutno tuto situaci řešit. Protože přeskladněním nemůže být měněna hodnota zásob v účetnictví, bude při použití váženého průměru u přijímajícího skladu považováno přeskladnění za normální přírůstek zásob, který bude obvyklým způsobem propočten.

Pokud jsou zásoby oceňovány pevnou cenou, bývá obvykle tato cena stanovena pro celý podnik dle jednotného ceníku. V případě, že tomu tak není, vzniknou při

přeskladnění (obvykle u přijímajícího skladu) cenové odchylky, které budou rozpouštěny obvyklým způsobem. (Louša, F., 2007)

Inventarizace

Účetní jednotky inventarizací zjišťují skutečný stav veškerého majetku a závazků a ověřují, zda zjištěný skutečný stav odpovídá stavu majetku a závazků v účetnictví a zda nejsou dány důvody pro účtování snížené hodnoty majetku (zejména účtováním o rezervách, opravných položkách nebo mimořádných odpisech majetku). Inventarizace majetku a závazků slouží ke zjištění skutečného stavu majetku a závazků a k následnému opravení stavu zjištěného v účetnictví, tj. věcné i účetní vypořádání s případnými rozdíly mezi skutečným a účetním stavem (vypořádání manka, úbytků do výše norem, popř. přebytků). Mankem se rozumí rozdíl, kdy skutečný stav je nižší než stav v účetnictví. Naopak přebytek vyplývá z toho, že skutečný stav je vyšší než účetní stav. U zásob mohou účetní jednotky provádět inventarizaci periodickou ke dni účetní závěrky, případně inventarizaci průběžnou v průběhu účetního období. Fyzická inventura musí být provedena v souladu se Zákonem o účetnictví.

Inventarizací se ověřují zůstatky účtů, které mají hmotnou povahu (zásoby, dlouhodobý hmotný majetek), ale i účtů s nehmotnou povahou (pohledávky, rezervy aj.).

Inventarizační rozdíly jsou tedy rozdíly mezi skutečným (fyzickým) stavem zjištěným při inventurách a stavem účetním. Takovéto rozdíly mohou mít různý charakter a různé důvody. Mohou být způsobeny přirozenými způsoby (sesychání materiálů, vypařování tekutin) nebo vyplývají z charakteru činnosti účetní jednotky a nelze jim bránit (např. ztrátne v obchodních domech). Pro takovéto případy je vhodné mít stanovenou vnitropodnikovou normu, která určuje, zda zjištěný úbytek je možné považovat za úbytek do normy, nebo nad normu. Vnitropodniková směrnice by měla vycházet z minulých zkušeností (statistika), z fyzikálních zákonitostí (u vypařování kapalin) a zejména z předpokladu, že účetní jednotka bude při případné kontrole finančního úřadu schopna doložit způsob tvorby a výši norem při posuzování manka do normy a nad normu. Rozdíly do normy se účtují do provozních nákladů – 504 *Prodané zboží*, kdežto manka, u nichž se normy úbytků nestanovují, se považují za manka nad

normu a účtují se na účet *549 Manka a škody z provozní činnosti*. Předepsané náhrady škod jsou provozním výnosem, a zachycují se na účtu *648 Jiné provozní výnosy*.

V případě živelných pohrom nebo nepředvídatelných událostí se škoda účtuje na účet *588 Ostatní mimořádné náklady*. (Ryneš, P., 2008)

Zásoby na cestě a nevyfakturované dodávky

Při uzavírání účetních knih je kromě inventarizačních rozdílů nutné proúčtovat zásoby na cestě a nevyfakturované dodávky. Na účtu *139 Zboží na cestě* se na konci účetního období účtují faktury za zboží, které účetní jednotka ještě nepřevzala. Na účtu *389 Dohadné účty pasivní* se účtují ke konci daného účetního období nevyfakturované dodávky, u kterých není částka přesně známa.

Opravné položky k zásobám

Při inventarizaci zásob porovnááme skutečnou cenu zásob s cenou vedenou v účetnictví. Pokud je reálná cena zásob nižší a to dočasně, pak účetní jednotka účtuje o opravných položkách k zásobám a to na vrub účtu *559 Tvorba a zúčtování opravných položek z provozní oblasti* a ve prospěch účtové skupiny *19 Opravné položky k zásobám*. Oprávněnost opravných položek se posuzuje při každé další inventuře. V případě, že pominuly důvody (tzn. že reálná cena se opět dostala na úroveň ceny vedené v účetnictví), účetní jednotka opravnou položku zruší ve prospěch účtu *559* a na vrub příslušného účtu účtové skupiny *19*.

Pokud účetní jednotka při inventarizaci zjistí trvalé snížení hodnoty zásob, pak tuto skutečnost účtuje jako škodu, tedy na vrub účtu *549 Manka a škody z provozní činnosti* a ve prospěch příslušného účtu zásob, v případě zboží na účet *132 Zboží na skladě a v prodejnách*.

5 Cíl a metodika práce

Cílem práce je zaměřit se na účtování zásob a konkrétněji zboží v podniku, který se zabývá nákupem a prodejem zemědělské a komunální techniky a jeho způsob vedení účetní a skladové evidence zásob. Pro vypracování praktické části jsem použila dostupné informace o podniku samotném, o jeho hlavní činnosti, ale především jsem se zaměřila na způsoby oceňování při pořízení zásob, resp. zboží, při jeho vyskladnění a jakým způsobem podnik vede evidenci tohoto zboží.

K získání všech potřebných informací jsem využívala nejen interní účetní směrnice podniku a poskytnuté materiály, ale i důvěryhodné internetové odkazy, odbornou literaturu a související zákony a vyhlášky.

Součástí praktické části mé bakalářské práce jsou i vytvořené tabulky, které představují skladní karty. Na jejich základě posuzuji vhodnost použití metod oceňování úbytku zásob ze skladu, provádím analýzu a porovnání výsledků a následně jejich zformulování. Každá tabulka, resp. skladní karta, představuje ocenění zboží nejprve užitím metody váženého aritmetického průměru proměnlivého, poté metodou FIFO, a nakonec jsem zvážila i použití u nás zakázané metody LIFO. Na konkrétních příkladech popisují způsoby vedení skladové a účetní evidence podniku, včetně upřesnění analytických účtů, které společnost používá.

6 Charakteristika podniku – Agrozet České Budějovice, a. s.

Agrozet České Budějovice, a. s. je akciová společnost zapsaná do Obchodního rejstříku u Krajského soudu v Českých Budějovicích a vznikla dnem zápisu tj. 1. května 1992. Hlavním předmětem činnosti je nákup a prodej zemědělské a komunální techniky, náhradních dílů a technický servis.

Společnost má nyní 15 provozů včetně velkoobchodu s náhradními díly a je v zásadě největším prodejcem zemědělské techniky a náhradních dílů v České republice. A to především traktorů Zetor, kombajnů, řezaček a traktorů John Deere, malé zemědělské a komunální techniky, sekaček pro zahradu a parky. Vedle klasických náhradních dílů ale prodává i malé mechanizace a malou komunální techniku, nářadí jak ruční tak elektrické, chemické přípravky, oleje, maziva, autopříslušenství a v neposlední řadě také potřeby pro zahrádkáře, chataře a chovatele drobného zvířectva.

Přestože Agrozet České Budějovice, a. s. v současné podobě existuje od roku 1992, na českém trhu působí již přes padesát let. Jeho snahou je především dodávat kvalitní zemědělskou, lesnickou, komunální a zahradní techniku a tím upevňovat a rozšiřovat své postavení na tuzemském trhu. Nabízí zemědělskou techniku takových značek jakými jsou např. John Deere, Pöttinger či Zetor. V rámci své strategie také pořádá pro zákazníky předvádění nové zemědělské techniky. Jistě nejen proto se v Jihočeském kraji řadí mezi nejvýznamnější obchodní firmy v tomto sortimentu.

Firma si také udržuje podíl exportu do zemí Německa, Rakouska, Slovenska a za hlavní dodavatele ze zahraničí jsou považováni výrobci ze zemí Rakouska, Německa, Španělska, Itálie, Polska a Slovenska.

Agrozet ČB, a. s. se těší velkému zájmu zákazníků. V roce 2006 vzrostly jeho tržby na rekordních 1,059 miliard korun a zisk se zvýšil na více než 33 milionů korun. Rok 2008 byl v historii Agrozetu co se týče obrátu rekordní. Například jenom technika

Pöttinger se na celkových číslech podílela významným způsobem. Celkově se prodalo téměř 1000 strojů Pöttinger a obrat z prodeje těchto strojů činil 335 milionů korun. Hospodářská krize společnost sice také ovlivnila, ale jak se zdá, zákazníci požadují kvalitu zboží a služeb i v takovéto době.

Metodika účetnictví Agrozetu České Budějovice, a. s.

Společnost se při účtování, používání účetních metod a způsobů oceňování řídí zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Nakupované zásoby jsou oceňovány v pořizovacích cenách a při výdeji ze skladu se pro stroje používá ocenění metodou FIFO a pro náhradní díly metoda váženého aritmetického průměru. O veškerých zásobách se účtuje způsobem A.

7 Praktická část

Pořízením zboží podnik získává aktivum určené k obchodování, které „čeká“ na okamžik svého prodeje. Důležitým krokem je stanovení vhodné oceňovací metody pořizovaných zásob resp. zboží. Vybraná společnost používá při nákupu zásob na fakturu ocenění pořizovací cenou, pro výdej náhradních dílů metodu váženého aritmetického průměru a pro výdej strojů metodu FIFO.

7.1 Porovnání oceňovacích metod

Na zvolený druh zboží aplikuji tři metody určené k oceňování zásob při výdeji ze skladu, a poté posoudím, která metoda by případně byla pro podnik nejvhodnější. Pro tyto účely jsem si vybrala strojek secí ruční z kategorie Zahrádkářské potřeby s rozměry cca 14 cm x 12 cm x 15 cm.

V prvních řádcích je modře vyznačena počáteční zásoba, žlutě jsou zvýrazněny jednotlivé výdaje ze skladu. Poslední řádek tabulky je řádek součtový. Konečné výpočty jsou zaokrouhleny na dvě desetinná místa.

a) Metoda váženého aritmetického průměru proměnlivého:

Tabulka 1: Skladní karta zboží při oceňování metodou váženého aritmetického průměru proměnlivého

Zásoba v ks			Cena/ks	Zásoba v Kč		
příjem	výdej	zásoba		příjem	výdej	zásoba
		20	204,15			4 083,00
10		30	200,25	2 002,50		6 085,50
15		45	203,50	3 052,50		9 138,00
	1	44	203,07		203,07	8 934,93
	5	39	203,07		1 015,35	7 919,58
	3	36	203,07		609,21	7 310,37
	11	25	203,07		2 233,77	5 076,60

40		65	200,25	8 010,00		13 086,60
	10	55	201,33		2 013,30	11 073,30
	10	45	201,33		2 013,30	9 060,00
	15	30	201,33		3 019,95	6 040,05
	4	26	201,34		805,36	5 234,69
	5	21	201,33		1 006,65	4 228,04
	1	20	201,34		201,34	4 026,70
15		35	202,40	3 036,00		7 062,70
	2	33	201,79		403,58	6 659,12
	6	27	201,79		1 210,74	5 448,38
20		47	203,50	4 070,00		9 518,38
	1	46	202,52		202,52	9 315,86
	5	41	202,52		1 012,60	8 303,26
	8	33	202,52		1 620,16	6 683,10
	2	31	202,52		405,04	6 278,06
	10	21	202,52		2 025,20	4 252,86
	4	17	202,52		810,08	3 442,78
100	103	832	-	20 171,00	20 811,22	168 261,86

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočty:

1. výdej - 1 ks: $9138,00 / 45 = \mathbf{203,0667}$
2. výdej - 5 ks: $8934,93 / 44 = \mathbf{203,0666}$
3. výdej - 3 ks: $7919,58 / 39 = \mathbf{203,0662}$
4. výdej - 11 ks: $7310,37 / 36 = \mathbf{203,0658}$
5. výdej - 10 ks: $13086,60 / 65 = \mathbf{201,3323}$
6. výdej - 10 ks: $11073,30 / 55 = \mathbf{201,3327}$
7. výdej - 15 ks: $9060,00 / 45 = \mathbf{201,3333}$
8. výdej - 4 ks: $6040,05 / 30 = \mathbf{201,335}$
9. výdej - 5 ks: $5234,69 / 26 = \mathbf{201,3342}$
10. výdej - 1 ks: $4228,04 / 21 = \mathbf{201,3352}$
11. výdej - 2 ks: $7062,70 / 35 = \mathbf{201,7914}$
12. výdej - 6 ks: $6659,12 / 33 = \mathbf{201,7915}$
13. výdej - 1 ks: $9518,38 / 47 = \mathbf{202,5187}$
14. výdej - 5 ks: $9315,86 / 46 = \mathbf{202,5187}$

15. výdej – 8 ks: $8303,26 / 41 = 202,5185$

16. výdej – 2 ks: $6683,10 / 33 = 202,5182$

17. výdej – 10 ks: $6278,06 / 31 = 202,5181$

18. výdej – 4 ks: $4252,86 / 21 = 202,5171$

b) Metoda FIFO:

Tabulka 2: Skladní karta zboží při ocenění metodou FIFO

Zásoba v ks			Cena/ks	Zásoba v Kč		
příjem	výdej	zásoba		příjem	výdej	zásoba
		20	204,15			4 083,00
10		30	200,25	2 002,50		6 085,50
15		45	203,50	3 052,50		9 138,00
	1	44	204,15		204,15	8 933,85
	5	39	204,15		1 020,75	7 913,10
	3	36	204,15		612,45	7 300,65
	11	25	204,15		2 245,65	5 055,00
40		65	200,25	8 010,00		13 065,00
	10	55	200,25		2 002,50	11 062,50
	10	45	203,50		2 035,00	9 027,50
	15	30	201,33		3 019,95	6 007,55
	4	26	200,25		801,00	5 206,55
	5	21	200,25		1 001,25	4 205,30
	1	20	200,25		200,25	4 005,05
15		35	202,40	3 036,00		7 041,05
	2	33	200,25		400,50	6 640,55
	6	27	200,25		1 201,50	5 439,05
20		47	203,50	4 070,00		9 509,05
	1	46	200,25		200,25	9 308,80
	5	41	200,25		1 001,25	8 307,55
	8	33	200,79		1 606,32	6 701,23
	2	31	202,40		404,80	6 296,43
	10	21	202,40		2 024,00	4 272,43
	4	17	203,23		812,92	3 459,51
100	103	832	-	20 171,00	20 794,49	168 064,20

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočty:

1. výdej - 1 ks: cena počáteční zásoby (PZ) – **204,15**
2. výdej – 5 ks: cena PZ – **204,15**
3. výdej – 3 ks: cena PZ – **204,15**
4. výdej – 11 ks: cena PZ – **204,15**
5. výdej – 10 ks: cena dle přijatých 10 ks – **200,25**
6. výdej – 10 ks: cena dle přijatých 15 ks – **203,50** (z 15 ks zbývá 5 ks)
7. výdej – 15 ks: $((5 \times 203,50) + (10 \times 200,25)) / 15 = \mathbf{201,3333}$
8. výdej – 4 ks: cena dle přijatých 40 ks – **200,25**
9. výdej – 5 ks: cena dle přijatých 40 ks – **200,25**
10. výdej – 1 ks: cena dle přijatých 40 ks – **200,25**
11. výdej – 2 ks: cena dle přijatých 40 ks – **200,25**
12. výdej – 6 ks: cena dle přijatých 40 ks – **200,25**
13. výdej – 1 ks: cena dle přijatých 40 ks – **200,25**
14. výdej – 5 ks: cena dle přijatých 40 ks – **200,25** (ze 40 ks zbývá 6 ks)
15. výdej – 8 ks: $((6 \times 200,25) + (2 \times 202,40)) / 8 = \mathbf{200,7875}$
16. výdej – 2 ks: cena dle přijatých 15 ks – **202,40**
17. výdej – 10 ks: cena dle přijatých 15 ks – **202,40** (z 15 ks zbývá 1 ks)
18. výdej – 4 ks: $((1 \times 202,40) + (3 \times 203,50)) / 4 = \mathbf{203,225}$

c) Metoda LIFO:

Tabulka 3: Skladní karta zboží při ocenění metodou LIFO

Zásoba v ks			Cena/ks	Zásoba v Kč		
příjem	výdej	zásoba		příjem	výdej	zásoba
		20	204,15			4 083,00
10		30	200,25	2 002,50		6 085,50
15		45	203,50	3 052,50		9 138,00
	1	44	203,50		203,50	8 934,50
	5	39	203,50		1 017,50	7 917,00

	3	36	203,50		610,50	7 306,50
	11	25	202,02		2 222,22	5 084,28
40		65	200,25	8 010,00		13 094,28
	10	55	200,25		2 002,50	11 091,78
	10	45	200,25		2 002,50	9 089,28
	15	30	200,25		3 003,75	6 085,53
	4	26	200,25		801,00	5 284,53
	5	21	200,25		1 001,25	4 283,28
	1	20	200,25		200,25	4 083,03
15		35	202,40	3 036,00		7 119,03
	2	33	202,40		404,80	6 714,23
	6	27	202,40		1 214,40	5 499,83
20		47	203,50	4 070,00		9 569,83
	1	46	203,50		203,50	9 366,33
	5	41	203,50		1 017,50	8 348,83
	8	33	203,50		1 628,00	6 720,83
	2	31	203,50		407,00	6 313,83
	10	21	202,84		2 028,40	4 285,43
	4	17	202,74		810,96	3 474,47
100	103	832	-	20 171,00	20 779,53	168 973,13

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočty:

1. výdej - 1 ks: cena dle poslední dodávky 15 ks – **203,50**
2. výdej – 5 ks: cena dle přijatých 15 ks – **203,50**
3. výdej – 3 ks: cena dle přijatých 15 ks – **203,50** (z 15 ks zbývá 6 ks)
4. výdej – 11 ks: $((6 \times 203,50) + (5 \times 200,25)) / 11 = \mathbf{202,0227}$
5. výdej – 10 ks: cena dle přijatých 40 ks – **200,25**
6. výdej – 10 ks: cena dle přijatých 40 ks – **200,25**
7. výdej – 15 ks: cena dle přijatých 40 ks – **200,25**
8. výdej – 4 ks: cena dle přijatých 40 ks – **200,25** (ze 40 ks zbývá 1 ks)
9. výdej – 5 ks: $((1 \times 200,25) + (4 \times 200,25)) / 5 = \mathbf{200,25}$
10. výdej – 1 ks: cena dle přijatých 40 ks – **200,25**
11. výdej – 2 ks: cena dle přijatých 15 ks – **202,40**
12. výdej – 6 ks: cena dle přijatých 15 ks – **202,40** (z 15 ks nyní zbývá 7 ks)

13. výdej – 1 ks: cena dle přijatých 20 ks – **203,50**
14. výdej – 5 ks: cena dle přijatých 20 ks – **203,50**
15. výdej – 8 ks: cena dle přijatých 20 ks – **203,50**
16. výdej – 2 ks: cena dle přijatých 20 ks – **203,50** (z 20 ks zbývají 4 ks)
17. výdej – 10 ks: $((4 \times 203,50) + (6 \times 202,40)) / 10 = \mathbf{202,84}$
18. výdej – 4 ks: $((1 \times 202,40) + (1 \times 200,25) + (2 \times 204,15)) / 4 = \mathbf{202,7375}$

Shrnutí výsledků

(propočty a výsledky jsou brány za určité sledované období)

a) Metoda váženého aritmetického průměru proměnlivého:

Konečná zásoba: **832 ks za 168 261,86 Kč**
 Celkem výdej: **103 ks za 20 811,22 Kč**

b) Metoda FIFO:

Konečná zásoba: **832 ks za 168 064,20 Kč**
 Celkem výdej: **103 ks za 20 794,49 Kč**

c) Metoda LIFO:

Konečná zásoba: **832 ks za 168 973,13 Kč**
 Celkem výdej: **103 ks za 20 779,53 Kč**

Jak již bylo zmíněno, společnost používá pro ocenění zboží při výdeji ze skladu dvě metody. Pro ocenění úbytku strojů metodu FIFO a pro úbytek náhradních dílů metodu váženého aritmetického průměru.

Úbytek zboží na skladě se projeví na straně Dal rozvahového účtu 132 Zboží na skladě a v prodejnách, ale stejně tak i na straně Má dáti výsledkového účtu 504 Prodané

zboží. Z toho vyplývá, že částka zboží vydaného ze skladu představuje nákladovou položku.

Dle mých výpočtů vychází nejlevněji, co do nákladů, metoda LIFO, a to i proto, že cena nakupovaných zásob se postupně zvyšovala, jak je vidět v tabulce č. 3, ale její použití není v České republice povoleno, proto tuto metodu vyloučíme. V úvahu by tedy připadalo použít metodu FIFO, jejíž náklady byly nepatrně nižší než u metody váženého aritmetického průměru. Metoda FIFO by byla výhodná i z toho důvodu, že se snaží co nejvíce přiblížit rozvahové ocenění zásob současným cenám na trhu a také vylučuje nejstarší nákupy.

7.2 Skladová a účetní evidence

7.2.1 Nákup vs. prodej

O nákup zboží se starají odpovědné osoby k tomu určené, tedy referenti. Pokud v nějakém středisku zjistí, že je třeba doplnit zásoby, pošle se centrálnímu středisku e-mailem jakási „poptávka“. Poté požadované zboží středisko obdrží fyzicky, a spolu s ním přijde i faktura na toto zboží, která se v účtárně označí pořadovým číslem a předá se referentovi k odsouhlasení. Ten na fakturu uvede, pro které středisko je doklad určen, a ponechá si pouze kopii faktury, podle níž později dělá sám příjem zboží.

Nákup můžeme dle podnikové směrnice rozčlenit takto:

- A. Náhradní díly   - centrální
                                          - střediskový
                                          - interní

- B. Stroje   - centrální
                                          - interní

- C. Režijní materiál a služby - centrální
                                          - interní

Nákup centrální = případ, kdy společnost obdrží od dodavatele daňový doklad, centrálně nakupované náhradní díly (dále jen ND) jsou uvedeny v příslušném číselníku, externí nákup strojů je pouze centrální

V případě potřeby centrálního nákupu se vyhotoví objednávka (v předepsané formě dodavatelem nebo na univerzální formulář a eviduje se v elektronické podobě) a provede se výběr a hodnocení dodavatele. Objednání u dodavatele provádí odpovědný zaměstnanec, tzn. referent. Poté je daňový doklad zapsán v ekonomickém úseku a

s likvidačním listem je předán odpovědnému zaměstnanci (OZ) centrálního nákupu, který provede kontrolu shody objednávky s daňovým dokladem a postoupí vše OZ (odpovědný za nákup ND závodu, provozu) k vyhotovení příjmu, kontrole a uskladnění. Příslušní zaměstnanci, odpovědní za nákup ND a skladování, provedou činnosti spojené s kontrolou a příjmem podle Skladového řádu. Před ukončením centrálního nákupu se ještě rozhoduje, zda je zboží určeno pouze k doplnění zásob nebo pro konkrétního zákazníka.

Centrální nákup stroje probíhá obdobně, avšak každému stroji je přiděleno číslo obchodního případu, obchodní číslo, katalogové číslo a název zboží, které se uvedou na dodavatelské faktuře pro správné vystavení příjmového dokladu.

Nákup střediskový = případ, kdy společnost obdrží od dodavatele daňový doklad, nákup náhradních dílů střediskový lze uskutečnit pouze u těch náhradních dílů, které nejsou Nákupem centrálním

Opět se vyhotoví objednávka a pokračuje se stejným způsobem jako u centrálního nákupu.

Nákup interní = nastane tehdy, když je vystaven vnitropodnikový příjmový doklad

Objednání náhradních dílů se provede buď v centrálním skladě nebo ve skladě, který není centrální, a v tomto případě pak forma objednání závisí na dohodě. Následné kroky nákupu jsou opět stejné.

Společnost využívá různé druhy bonusů pro své zákazníky. Při dlouhodobějším odebírání zboží stálým zákazníkem uplatňuje rabaty, které jsou rozpouštěny do ceny zboží. Stejným způsobem to funguje i ze strany dodavatelů, kteří díky dlouhodobým smlouvám poskytují společnosti množstevní slevy.

Příklad – FAP na náhradní díly:

	Cena	DPH 19 %	Celkem
- podložka vnější 1 ks	379 Kč	72,01 Kč	451,01 Kč
- hřídel přední 1 ks	520 Kč	98,80 Kč	618,80 Kč
- součet	899 Kč	170,81 Kč	1 069,81 Kč
- OBCHODNÍ RABAT 12 %	-107,88 Kč	- 20,50 Kč	-128,38 Kč
- zaokrouhlení	-	-	0,57 Kč
Celkem	-	-	942,00 Kč

Rabat je vypočítán zvlášť ze základu daně, tj. z ceny bez DPH, a z částky DPH. Obě částky se o toto procento poníží a poté se provede zaúčtování.

Cena bez DPH: 899 Kč – 12 % = **791,12 Kč**

DPH: 170,81 Kč – 12 % = **150,31 Kč**

	Částka	Zaúčtování
- základ	791,12 Kč	131100/321100
- DPH 19 %	150,31 Kč	343190/321100
- zaokrouhlení	0,57 Kč	548900/321100
- celkem	942,00 Kč	-

Společnost má stanoveny tyto analytické účty:

131100 – Nákup zboží bez DPH

343190 – Přijaté plnění tuzemsko 19 %

548900 – Materiálový rozdíl ze zaokrouhlení faktury

321100 – Závazky z obchodních vztahů - tuzemsko

Prodej můžeme dle podnikové směrnice rozčlenit takto:

- A. Náhradní díly - externí
- interní

7.2.2 Příjem vs. výdej

Příjem

V okamžiku, kdy zboží dorazí na místo určení jej skladník, tzn. osoba zodpovědná za příjem a výdej, převezme na sklad a vyhotoví se příjemka.

Při příjmu je zboží oceněno, označí se obchodním číslem nebo kódem a uloží se na příslušné místo, tedy do regálů. Případná doprava zboží, clo a další položky se „rozpouští“ do ceny příjemky a tím pádem se o ně zvyšuje cena pořizovaného zboží. Přejímá se zásadně na základě faktury nebo dodacího listu.

Možnost účtování pořízení zboží:

- pořízení stroje bez DPH 131100/321100
- přijetí stroje na sklad 132300/131100
- doprava stroje 132300/131100

321100 – Závazky z obch. vztahů - Tuzemsko

132300 – Zboží na skladě a v prodejnách – Stroje

131100 – Pořízení zboží bez DPH

Výdej

Při výdeji zboží ze skladu se vystavuje výdejka a prodejním dokladem je prodejka, jde-li o drobný prodej zboží do 10 000 Kč včetně DPH.

Pokud cena prodáváného zboží přesáhne 10 000 Kč, vyhotoví se výdejka a prodejním dokladem je v tomto případě faktura nebo faktura s dodacím listem, který je vyhotoven ve třech kopiích. Jedno vyhotovení slouží skladníkovi, který podle něj připraví vybrané zboží. Druhé vyhotovení je v rukou prodejce, který dodací list vystavuje a třetí kopie slouží jako doklad zákazníkovi.

Ceny zboží na skladě jsou vedeny v tzv. evidenční ceně (tzn. průměrné ceně), za kterou se také vyskladňuje. Tato cena obsahuje i dodatečné náklady. Ty mohou

vzniknout např. tehdy, pokud se příjemka vyhotoví dříve než přijde faktura na zboží. Cena se vytvoří odhadem s přihlédnutím k předchozím dodávkám a ta může být v konečné fázi nižší než fakturovaná. Takto vzniklý rozdíl se rozpočítá na každou položku zboží. Z tohoto důvodu by mohly vznikat odchylky v cenách, ale protože se počítá průměrná cena, jsou rozdíly cen nepatrné.

Prodejní cena může být stanovena v různých výších. Nižší bývá určena pro dealery, zatímco standardní výše prodejní ceny pro konečného zákazníka.

Na cenu má značný vliv konkurence, a to jak v rámci stejné značky, tak i jiných značek. Náhradní díly mají ceny tvořeny průměrem, naopak u strojů je to podle dohody nebo opět podle konkurence.

Mezi jednotlivými středisky společnosti se zboží přeposílá za evidenční cenu, ke které se připočítává přírážka.

Možnost účtování výdeje zboží a přeskladnění na jiné středisko:

- výdej stroje ze skladu	504300/132300
- přeskladnění ND na jiné středisko	395100/132100
- přijetí ND v tomto středisku	132100/395100
- servis – přeskladnění	112100/395100
- výdejka (záruční/nezáruční opravy ND)	501100/112100

504300 – Prodané zboží – Stroje - tuzemsko

132300 – Zboží na skladě a v prodejnách - Stroje

395100 – Vnitřní zúčtování – Přesuny zboží

132100 – Zboží na skladě a v prodejnách - ND

112100 – Materiál na skladě – ND ve skladech tech. servisu

501100 – Spotřeba materiálu – Tech. servis/při opravách

Níže uvádím konkrétní příklad pořízení stroje – Oboustranný plotostřih Honda HHH 25 D-60ET a dále přesun náhradního dílu – Klínový řemen pro sklízecí mlátičku Forschritt, z důvodu opravy této mlátičky, z centrálního skladu do skladu střediska v Jindřichově Hradci.

Příklad – pořízení stroje a jeho prodej:

- pořízení stroje na fakturu	15 815,00 Kč	131150/321100
- DPH 19 %	3 004,85 Kč	343190/321100
- haléřové vyrovnání	0,15 Kč	548900/321100
- částka celkem		
- příjem stroje na sklad	15 815,00 Kč	132300/131150
- prodej stroje na fakturu	16 200,00 Kč	311300/604300
- DPH 19 %	3 078,00 Kč	311300/343219
- vyskladnění prodaného stroje	15 815,00 Kč	504300/132300

Příklad – přesun náhradního dílu:

- výdej ND z centrálního skladu	2900,00 Kč	395100/132100
- přírůžka centrálního skladu – výnos	150,00 Kč	801002/902100
- přijetí ND ve středisku v J. Hradci	2900,00 Kč	132100/395100
- přírůžka střediska v J. Hradci – náklad	150,00 Kč	802100/801002
- výdej ND ze střediska v J. Hradci	2900,00 Kč	395100/132100
- příjem ND na sklad techn. servisu	2900,00 Kč	112100/395100
- opravy – zatím neuznaná	2900,00 Kč	112990/112100
- přeúčtování do spotřeby	2900,00 Kč	501100/112990
(po dokončení opravy)		

Pozn.: V momentě přesunu náhradního dílu na sklad technického servisu je tento náhradní díl považován za materiál. Pokud po dokončení opravy zboží dodavatel uzná reklamovanou opravu, je takto opravené zboží možné postoupit zákazníkovi.

Společnost má stanoveny tyto analytické účty:

132100 – Zboží na skladě a v prodejnách - ND

395100 – Vnitřní zúčtování – Přesuny zboží

801002 – Vnitřní zúčtování – přírážka

902100 – Vnitro. přírážka zboží/výnos

802100 – Vnitro. přírážka zboží/náklad

112100 – Materiál na skladě – Náhradní díly ve skladech technického servisu

112990 – Materiál na skladě – rozpracovanost

501100 – Spotřeba materiálu – Techn. servis/při opravách

Na konci účetního období se zjišťují na všech skladních kartách celkové přírůstky a úbytky za toto období, tedy obraty. Z obrátů a zůstatků na jednotlivých kartách se následně sestavuje *obratová soupiska zásob*. Ta slouží ke kontrole shody mezi analytickými účty vedenými na skladních kartách ve skladě a evidencí analytických účtů jednotlivých skladů, kterou vede účtárna.

Níže uvádím příklad části obratové soupisky zásob, a to náhradního dílu – síťovina. První sloupec představuje příjem nebo výdej zboží, druhý sloupec pak průběžný celkový stav na skladě. Třetí sloupec rozlišuje nákupní cenu v případě příjmu, tedy nákupu, a prodejní cenu v případě výdeje, tzn. prodeje zboží. Ve čtvrtém sloupci je cena, za kterou je zboží vedeno na skladě, tj. cena evidenční. Pátý sloupec nasčítává jednotlivé částky příjmu a výdeje a v posledním sloupci jsou uvedeny výpočty váženého aritmetického průměru.

V tabulce můžeme vidět, že v případě nákupu zboží je nákupní cena totožná s cenou evidenční. Cena za 1 ks je poté pouhým podílem ceny nákupní a počtem nakoupených kusů, a je v posledním sloupci zvýrazněna kurzívou.

Z tohoto důvodu se pak logicky mění i průměrná cena při vyskladňování, což je dáno jednak tím, že podnik má více dodavatelů a každý má stanovenou jinou výši ceny, ale i kvůli případným dodatečným nákladům, které se rozpustí do ceny zboží.

Tabulka 4: Obratová soupiska zásob

Počet ks změna	Na skladu ks	Nákupní/ Prod. cena	Evid. Cena	Celkem v Kč	Váž. aritm. průměr
61	61	99 555,52	99 555,51	99 555,51	-
-15	46	24 480,86	- 24 480,87	75 074,64	1 632,05754
-6	40	9 792,35	- 9 792,35	65 282,29	1 632,05739
-1	39	1 632,06	- 1 632,06	63 650,23	1 632,05725
-2	37	4 400,00	- 3 264,11	60 386,12	1 632,05718
320	357	588 285,60	588 285,60	648 671,72	1 838,39250
0	357	0,00	0,06	648 671,78	1 817,00762
-32	325	58 144,25	- 58 144,24	590 527,54	1 817,00779
0	325	0,00	- 0,01	590 527,53	1 817,00782
0	325	0,00	- 0,01	590 527,52	1 817,00778
416	741	752 484,10	752 484,10	1 343 011,62	1 808,85601
-16	725	31 968,00	- 28 998,90	1 314 012,72	1 812,43134
-10	715	19 980,00	- 18 124,31	1 295 888,41	1 812,43134
-32	683	57 997,80	- 57 997,80	1 237 890,61	1 812,43134
-32	651	57 997,80	- 57 997,80	1 179 892,81	1 812,43135
-64	587	122 240,00	-115 995,60	1 063 897,21	1 812,43135
-32	555	61 120,00	- 57 997,80	1 005 899,41	1 812,43136
-15	540	27 186,47	- 27 186,47	978 712,94	1 812,43136
-1	539	2 200,00	- 1 812,43	976 900,51	1 812,43136
-32	507	57 997,80	- 57 997,80	918 902,71	1 812,43137
-17	490	30 811,33	- 30 811,33	888 091,38	1 812,43137
-20	470	36 248,63	- 36 248,63	851 842,75	1 812,43139
-32	438	57 997,80	- 57 997,80	793 844,95	1 812,43139

Počet ks změna	Na skladu	Nákupní/ Prod. cena	Evid. Cena	Celkem	Váž. aritm. průměr
30	468	54 372,94	54 372,94	848 217,89	1 812,43139
-30	438	54 372,94	- 54 372,94	793 844,95	1 812,43139
-32	406	57 997,80	- 57 997,80	735 847,15	1 812,43139
-32	374	57 997,80	- 57 997,80	677 849,35	1 812,43140
-32	342	57 997,80	- 57 997,80	619 851,55	1 812,43140
-96	246	188 465,76	-173 993,42	445 858,13	1 812,43143
-1	245	2 200,00	- 1 812,43	444 045,70	1 812,43142
-20	225	39 960,00	- 36 248,63	407 797,07	1 812,43142
-1	224	2 200,00	- 1 812,43	405 984,64	1 812,43142
320	544	586 656,00	586 656,00	992 640,64	1 833,30000
-1	543	2 130,00	- 1 824,71	990 815,93	1 824,70706

Zdroj: vlastní zpracování na základě skutečné obrátové soupisky Agrozetu ČB, a. s.

7.3 Vedení účetnictví pomocí programu

Společnost používala do roku 2007 k usnadnění účtování a k zajištění přehlednosti účetních operací počítačový program AISoft MM, který byl do jisté míry podobný programu Pohoda, se kterým jsme měli možnost se setkat také u nás na škole. Od roku 2008 ho nahradil systém Helios Green.

Tento program patří do kategorie podnikových informačních systémů a je určen velkým a středně velkým firmám. Je založený na standardech a lze ho snadno integrovat do podnikového prostředí. Program umožňuje např. sledovat výnosnost zakázek a jeho výhodou je přímé propojení všech modulů v tomto systému.

Program Helios Green obsahuje celkem běžné moduly jako např. Účetnictví, Banka, Pokladna, Faktury došlé, Faktury vydané, Majetek a Zakázka.

Na modulu Účetnictví je vidět ona zmíněná provázanost s ostatními agendami. Zde lze zobrazit předvahu, rozvahu, výsledovku, zpracovat přiznání DPH, sledovat stav pohledávek a závazků atd.

Banka umožňuje komunikaci s bankovním ústavem společnosti, práci s bankovními výpisy, používání platebních příkazů jak v české měně, tak i v měnách zahraničních, a v souvislosti se zahraničím např. automaticky přepočte cizí měnu na české koruny podle stažených kurzovních lístků a vypočte kurzové rozdíly.

Modul Pokladna slouží k evidenci hotovosti a jsou zde sledovány pohyby na jednotlivých pokladnách, z čehož vyplývá, že je možné vést libovolné množství pokladen, a to i v cizí měně.

Modul Faktury došlé, jak z názvu vyplývá, eviduje zejména faktury došlé tuzemské i zahraniční, faktury zálohové, dobropisy došlé, přijaté sankční faktury, a modul Faktury vydané je pravým opakem.

V Majetku je evidován hmotný, nehmotný ale i drobný investiční majetek na jednotlivých inventárních kartách, prostřednictvím této agendy je zařazen do užívání, provádí se účtování majetku a výpočet odpisů.

Modul Zakázka je dále členěn na jednotlivé etapy a navazuje na většinu ostatních modulů systému.

Ukázka, jak může vypadat agenda Faktury a konkrétně např. faktura vystavená za zboží:

Obrázek 1: Program Helios Green – prodej zboží

The screenshot shows the 'Faktury - 01 Faktury za zboží' window. On the left is a list of invoices with columns 'Číslo' and 'Doklad'. The main area contains a form with the following fields:

- Doklad:** 1000506
- Formulář:** Faktura - daňový doklad
- Druh:** (empty)
- Zákazník:** 1, PRESIST spol. s r.o.
- Měna:** (empty), **Kurs:** 0,000
- Středisko:** (empty), **Zakázka:** (empty)
- Způsob úhrady:** (empty), **Konst. symb.:** 0139, **Peněžní ústav:** 498340-511
- Příkazem k úhradě:** (empty)
- Datum vystavení:** 29.11.2009, **Datum usk.z. plnění:** 29.11.2009, **Datum splatnosti:** 13.12.2009
- 709 00** (field)
- Ostrava** (field)
- IČ:** 57815469, **DIČ:** CZ57815469
- Konečný příjemce:** 0

Below the form is a table of items:

Text	Cena	Množství	Mj	DPH	Celkem	D
palivové čerpadlo	5600,00	1,000	ks	19	6664,00	S

At the bottom, there is a 'Seznam záznamů' section with a 'NUM' field.

Zdroj: vlastní zpracování

8 Závěr

V mé bakalářské práci jsem se věnovala problematice zásob, a podrobněji pak zboží, ve vybraném podniku, jehož náplní hlavní podnikatelské činnosti je právě nákup a prodej zboží v oboru zemědělství.

Smyslem teoretické části bylo charakterizovat pojem zásoby, jejich členění, způsoby oceňování a vymezit pojmy skladová a účetní evidence. K tomuto účelu jsem použila různé odborné publikace, zákony, internetové odkazy a také konkrétní podnikové směrnice.

V praktické části jsem vycházela z teoretických znalostí a informací o podniku. Svou pozornost jsem věnovala způsobům oceňování zásob, především však zboží, postupům při účtování zboží a vedení skladové evidence. Domnívám se, že přesná evidence zásob je též nezbytnou součástí účetnictví. V praktické části popisuji, jak vypadá takový příjem, výdej zboží v příslušné účetní jednotce, jaké kroky jsou při těchto výkonech zapotřebí a kdo je odpovědnou osobou. U konkrétních příkladů účtování využívám analytické členění účtů stanovené účetní jednotkou. Předmětem hlavní činnosti společnosti je nákup a prodej zboží, proto je analytická evidence dělena hlavně podle toho, zda se jedná o stroje nebo náhradní díly.

Na konkrétním příkladu zboží jsem posuzovala, jaká metoda ocenění zásob by byla skutečně nejvhodnější z hlediska nákladů a potažmo i výše zisku. Pro podnik zboží představují stroje a náhradní díly, a každá z těchto složek je oceňována jinou metodou používanou při výdeji zboží ze skladu. Přestože účetní jednotka oceňuje náhradní díly váženým aritmetickým průměrem a stroje metodou FIFO, tak právě tuto metodu by dle mých výpočtů bylo výhodné použít i u náhradních dílů. Výše nákladů u metody FIFO byla 20 794,49 Kč, a tedy o něco nižší než u váženého aritmetického průměru, kde náklady činily 20 811,22 Kč. Z hlediska výsledku hospodaření jsou tedy výhodnější nižší náklady, v jejichž důsledku dochází ke zvýšení zisku společnosti. Nespornou

výhodou této metody je i to, že při jejím použití dochází k trvalému vyloučení nejstarších nákupů nebo jiných přírůstků zásob a tím se aktualizuje jejich cena. Zdánlivá pracnost metody FIFO je zjednodušena použitím speciálního softwaru.

Ačkoliv metoda oceňování zásob LIFO není v České republice povolena, chtěla jsem zvážit situaci, kdy by její použití bylo u nás reálné, jaké by to mělo dopady, co se týče její vhodnosti a náročnosti výpočtu. Při sečtení celkové částky zahrnuté do nákladů v souvislosti s výdejem zboží, jsem dostala číslo 20 779,53 Kč, a dospěla jsem k závěru, že z hlediska nákladů by tato metoda byla nejvhodnější, samozřejmě v případě možnosti jejího použití. Ale na druhé straně vykazovaná konečná zásoba na skladě, která činila 168 973,13 Kč představovala největší částku ze všech tří užitých metod, a tím pádem i největší množství finančních prostředků vázaných v zásobách.

Pokud tedy vyloučím metodu LIFO, před váženým aritmetickým průměrem bych upřednostnila metodu FIFO, u které byly vypočteny nižší náklady a konečná zásoba činila 168 064,20 Kč oproti částce 168 261,6 Kč váženého aritmetického průměru.

9 Summary

In my bachelor thesis I dealt with problems of inventory and goods in detail, in a chosen company, whose main business activity is purchase and sale of goods in agriculture. Moreover, this company is one of the most successful in its field.

The purpose of the theoretical part was to characterize the inventory, its division, the ways of assessing, and to define the concepts of stock records and accountancy. I also used various specialist literature, e. g. the Accounting Law, Internet links and also specific business rules.

The practical part is based on theoretical knowledge; first of all focused on the goods themselves. The company whose accounting and ways of assessing goods I inquired into, uses two types of methods. It assesses spares using a weighted arithmetic average and machines using a FIFO method. I interested to find out whether using these methods is really profitable and therefore I formulated a practical example. According to my results, the company should use the FIFO method for its spares, too. With this method the costs were lower than with the weighted arithmetic average. It is convenient: when the costs are lower, the profit is higher. It is also necessary to monitor the stock level. If it were too high, the inventory would bind a lot of money. Further I have been interested in how it works in their stock and how accounting department cooperates with the stock. I also got acquainted with a computer programme for accounts and I had a chance to test it.

Keywords: Inventory, Goods, Assessing, Stock records, Accountancy

10 Přehled použité literatury

CARDOVÁ, Z., et al. *Lexikon účetních souvztažností od A do Z (svazek 1, 2)*. Praha : Verlag Dashöfer, nakladatelství, s. r. o., 2008. 2332 s. ISBN 80-86229-39-4.

ČERMÁKOVÁ, H. *Speciální seminář k účetnictví* [online]. České Budějovice : Ing. Hana Čermáková, 2004. 206 s. Studijní text, příklady. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Dostupné z WWW:
<http://home.zf.jcu.cz/public/departments/kuf/ufrpks_mgr/ufrp_kf2/data/1/ssu/ssu.pdf>.

České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb.

Inventarizace majetku a závazků v praxi podnikatelů [online]. Praha : BOVA POLYGON, 2005 [cit. 2010-03-26]. 336 s. Dostupné z WWW:
<<http://books.google.cz/books?id=3K3JA4lWi4QC&pg=PT86&dq=ocen%C4%9Bn%C3%AD+z%C3%A1sob&lr=#v=onepage&q=ocen%C4%9Bn%C3%AD%20z%C3%A1sob&f=false>>. ISBN 80-7273-117-3.

KOVANICOVÁ, D. *Abeceda účetních znalostí pro každého 2008*. 18. vyd. Praha : BOVA POLYGON, 2008. 440 s. ISBN 978-80-7273-152-7.

LOUŠA, F. *ZÁSOBY, 3. aktualizované vydání : komplexní průvodce účtováním a oceňováním* [online]. Praha : Grada Publishing, a.s., 19. 2. 2007 [cit. 2010-03-25]. 172 s. Dostupné z WWW:
<<http://books.google.cz/books?id=OfSTsJwWdbMC&pg=PA13&dq=skladov%C3%A1+evidence+zbo%C5%BE%C3%AD#v=onepage&q=skladov%C3%A1%20evidence%20zbo%C5%BE%C3%AD&f=false>>. ISBN 978-80-247-2117-0.

RYNEŠ, P. *Podvojný účetnictví a účetní závěrka 2008*. 8. aktual. vyd. Olomouc : ANAG, 2008. 953 s. ISBN 978-80-7263-437-8.

Směrnice společnosti Agrozet České Budějovice, a. s.

ŠTOHL, P. *Učebnice ÚČETNICTVÍ 1. DÍL : pro střední školy a veřejnost. 7. uprav.* vyd. Znojmo : Vzdělávací středisko Ing. Pavel Štohl, 2004. 141 s.

ŠTOHL, P. *Učebnice ÚČETNICTVÍ 2. DÍL : pro střední školy a veřejnost. 7. uprav.* vyd. Znojmo : Vzdělávací středisko Ing. Pavel Štohl, 2005. 193 s.

TPA Horwath Notia Audit. *Podvojně účetnictví 2009* [online]. 16. aktual. vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 27. 5. 2009 [cit. 2010-03-26]. 224 s. Dostupné z WWW: <<http://books.google.cz/books?id=6VsQLK3Bc98C&pg=PT68&dq=skladov%C3%A1+evidence+zbo%C5%BE%C3%AD#v=onepage&q&f=false> >. ISBN 978-80-247-2930-5.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění

Internetové odkazy:

<http://business.center.cz/business/pojmy/p1077-konsignacni-sklad.aspx>

<http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/postupy/priloha2t1.aspx>

11 Seznam tabulek a obrázků

Tabulky:

Tab. 1:	Skladní karta zboží při oceňování metodou váženého aritmetického průměru proměnlivého.....	31
Tab. 2:	Skladní karta zboží při ocenění metodou FIFO.....	33
Tab. 3:	Skladní karta zboží při ocenění metodou LIFO.....	34
Tab. 4:	Obratová soupiska zásob.....	46

Obrázky:

Obrázek 1:	Program Helios Green – prodej zboží.....	49
------------	--	----